

інтерактивних методів навчання, а в другій – із застосуванням інтерактивних методів навчання, зокрема схем та таблиць.

Нами було обрано три теми «Дихання», «Транспорт речовин», «Виділення. Терморегуляція»,

При оцінці результатів тестових зрізів знань, які ми провели після проведення занять із застосуванням інтерактивних схем та таблиць у експериментальній групі показник середнього балу зріс на 0,5 балів (з 7,7 до 8,2 балів). Також була відмічена тенденція до збільшення учнів із високим рівнем знань (на 6,2%) та зменшення – із середнім рівнем знань (на 10,4%). Водночас, показники рівня навчальних досягнень у контрольній групі учнів залишилися сталими.

Отримані результати свідчать, що використання інтерактивних схем і таблиць на уроках біології сприяє концентруванню уваги, підвищує інтерес до навчання, активізує формування інтересу до навчального матеріалу, що в результаті сприяє підвищенню успішності учнів.

Отже, використання інтерактивних схем і таблиць сприяє активізації роботи зорової, механічної та логічної пам'яті учнів, кращому запам'ятовуванню навчального матеріалу, удосконаленню вмінь роботи з навчальною інформацією підручників індивідуально та в команді; формує та розвиває загально навчальні компетентності учнів із біології.

Література

1. Грицай Н.Б. Методика навчання біології : навчальний посібник – Рівне : ТЗОВ «Дока центр», 2016. – 272 с.
2. Подольська О.М. Інтерактивні методи навчання // Управління школою. – 2008. – № 19–21. – С. 87–90.
3. Структурно-логічні схеми. Таблиці. Опорні конспекти. Есе. Навчальні презентації: рекомендації до складання : метод. посіб. для студ. / уклад. : Л.Л. Бутенко, О.Г. Ігнатович, В.М. Швирка. – Старобільськ, 2015. – 112 с.

УДК 37.091.33:57(075.3)

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ ПРИ НАВЧАННІ БІОЛОГІЇ В 6-МУ КЛАСІ

О.В. Наумович¹, Л.А. Константиненко², Л.О. Перепелиця³

^{1,2,3} Житомирський державний університет імені Івана Франка, вул. Велика Бердичівська, 40, Житомир, 10008, Україна

У наш час вирішення основних педагогічних задач потребує новітніх концепцій. Найчастіше вчителями проводяться комбіновані типи уроків із застосуванням традиційних методів. За таких умов у межах академічної години надзвичайно важко організувати клас, зацікавити учнів, досягти поставленої

мети. Саме тому доцільним є використання різноманітних методів для залучення уваги учнів класу. Серед великого розмаїття сучасних методик все частіше звертаються до інтерактивних методів. Інтерактивне навчання – це навчання в режимі діалогу, під час якого відбувається взаємодія учасників педагогічного процесу з метою взаєморозуміння, спільного вирішення навчальних завдань, розвитку особистісних якостей учнів [1]. Ефективність засвоєння знань залежить від активності учасників освітнього процесу, адже, важливо коли учень не просто прослуховує матеріал, а й сам активно працює – намагається знайти логічне пояснення того чи іншого явища, передати товаришусвою точку зору. Ось це і є найголовніша мета інтерактивного навчання [2]. Крім цього, за допомогою інтерактивних методів можна встановити логічні зв'язки між теорією та практикою. Це дозволяє поглибити знання, адже використана на практиці інформація сприяє підвищенню пізнавального інтересу учнів.

Технології, які використовуються в процесі інтерактивного навчання поділяють на чотири групи:

- технології кооперативного навчання;
- технології колективно-групового навчання;
- технології ситуативного моделювання;
- технології опрацювання дискусійних питань [4].

В основі інтерактивних методів лежать принципи особистісно-орієнтованого навчання, безпосередньої участі кожного учасника занять як шукача шляхів і засобів розв'язання поставлених завдань. Під час використання цих методів під час навчання біології змінюється ставлення учнів до предмета, оскільки приводиться в дію основний закон засвоєння знань: сприйняття – осмислення – запам'ятовування – практичне застосування. На відміну від пасивних методів навчання інтерактивні методи дозволяють створити атмосферу рівноправних відносин між вчителем та учнем. При цьому будь-яка обґрунтована та доведена точка зору вважається правильною.

При вивченні окремих тем з курсу біології у закладах середньої освіти є можливість застосування інтерактивних методик на різних етапах уроку. На основі опрацьованих літературних джерел розроблено варіанти застосування інтерактивних технологій при вивченні біології рослин.

При вивченні теми «Генеративні органи рослин» учням можна запропонувати інтерактивну методику «Робота в парах» для того, щоб кожна група змогла виокремити еволюційне значення переходу рослин до насінного розмноження. Методика сприяє розвитку діалогічного мовлення, пошуку компромісу, спільної точки зору [3, 4].

Різновидом колективно-групового навчання є метод «Мікрофон». За допомогою цієї інтерактивної методики при вивченні теми «Гриби» можна почути думку кожного учня з приводу таксономічної належності цієї групи еукаріотичних організмів. Таким чином учні встановлюють характерні особливості грибів, засвоюють інформацію щодо спільних їх рис з тваринами та рослинами, а також вчать поважати точку зору іншого [3, 4].

«Обговорення проблеми в загальному колі» актуально використати, наприклад, при вивченні теми «Лишайники». Питання належності лишайників до одного з царств живих організмів варто провести у формі обговорення після вивчення питань, що стосуються їх будови та розмноження. В такому разі учні на власному досвіді шукатимуть об'єктивні докази систематичного положення цієї групи живих організмів [3, 4].

Інтерактивний метод «Навчаючи – навчаюсь» сприятиме, наприклад, засвоєнню та узагальненню знань з теми «Водорості» при вивченні питання, що стосується характеристик відділів цієї групи рослин. За допомогою методики можна сприяти розвитку в учнів вміння передавати інформацію своїм одноліткам, тим самим допомагати учням запам'ятовувати та вміти пояснити певну інформацію. Використання цього методу підвищує інтерес до ботаніки та біології загалом [3, 4].

Інтерактивні технології стають невід'ємною частиною сучасного навчання. Безумовно, активність учня створює передумови для активізації когнітивних процесів та сприяє кращому запам'ятовуванню необхідної інформації, що, як наслідок, допомагає розширити загальний кругозір учня. Варто зазначити, що крім навчальної, інтерактивні методи мають і соціальну мету, оскільки сприяють співіснуванню учнів у класному колективі.

Література

1. Вербицька О. Інтерактивні методи навчання предметів природничого циклу // Початкова школа. – 2007. – №6. – С. 25–27.
2. Використання інтерактивних методів на уроках біології [Електронний ресурс] / Сухомаячківська загальноосвітня школа I– III ступенів. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: https://suha-majachka.at.ua/load/vikoristannja_interaktivnih_metodiv_na_urokakh_biologii/1-1-0-2.
3. Інтерактивне навчання [Електронний ресурс] / Навчальні матеріали онлайн. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: https://pidruchniki.com/73736/pedagogika/interaktivne_navchannya.
4. Пометун О.І., Пироженко Л.В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посіб.; за ред. О.І. Пометун. – К.: Видавництво А.С.К., 2004. – 192 с.

УДК 001.89:57:373

ДО ПИТАННЯ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ НАУКОВО– ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ З БІОЛОГІЇ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ ВИВЧЕННЯ ПРОТИСТІВ)

М.О. Омельчук¹, Ю.В. Яровий², С.Ю. Шевчук³

^{1,2,3} Житомирський державний університет імені Івана Франка, вул. Велика Бердичівська, 40, Житомир, 10008, Україна